

LRF i din vardag

Medlemsinformation 2011

Till dig som är – eller funderar på att bli – medlem i LRF

LRF i din vardag är namnet på denna lilla skrift. Det signalerar ett förhållningssätt till våra medlemmar. Min önskan är att du som är medlem i LRF ska finna kunskap, trygghet, gemenskap, mötesplatser och nätverk som passar dig genom livets och företagets olika skeden – att LRF ska göra skillnad i din vardag. Inte minst när vi driver på för att skapa bästa möjliga förutsättningar för människor och företag i de gröna näringarna, vilket är en huvuduppgift för LRF.

Om LRF ska lyckas med sin uppgift måste vi ge många fler människor goda skäl att köpa varor och tjänster som våra medlemmar erbjuder på marknaden. Detsamma gäller beslutsfattare som vi vill ska tillmötesgå LRFs förslag och krav om förbättrade villkor för företagen inom de gröna näringarna. Vi har många goda skäl, till exempel den svenska maten som produceras med god omsorg om människor, djur och miljö. Men det räcker inte. Vi måste också kunna övertyga människor i vår omvärld om att de gröna näringarna är ett viktigt samhällsintresse.

Vi lever i en värld och en tid som är fylld av utmaningar. Det kräver av oss som människor, och av LRF som organisation, att vi också blickar utanför de enskilda gårdarna och det egna landet. Vi är alla delar av en global

marknad och påverkas lika mycket av det som hände i Asien eller USA igår som av det som sker här hemma idag.

Detta ställer oss inför en mängd samhällsviktiga frågor, som få har säkra svar på, men som varje ansvarsställande människa, företag och organisation måste förhålla sig till. Vem vågar till exempel påstå att vi människor håller oss inom de gränser som behövs för att jordens ekosystem inte ska skadas? Där vi vågar lita på att även kommande generationer har förutsättningar för ett bra liv? Där maten och energin räcker till alla?

Fler måste inse att jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö är förutsättningar för ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle. Vi måste bli fler som inser att det är från den gröna cellen som allt liv i grunden hämtar sin kraft. Att vi bönder sitter med lösningar på några av vår tids stora utmaningar – i Sverige precis som i varje annat land. Att de gröna näringarna är en långsiktigt strategisk tillgång med förutsättningar för hållbar tillväxt i hela landet.

LRF tar ställning för utvecklingen på din gård och i ditt företag. Då måste vi också våga visa vägen till ett hållbart samhälle – med hållbara gröna näringar. Så att fler människor kan dela vår vision – den som handlar om att de gröna näringarna har en nyckelroll och en tätposition vad gäller tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft.

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Lars-Göran Pettersson'. The signature is fluid and cursive.

Lars-Göran Pettersson, förbundsordförande

Innehåll

Du är del av en spännande framtid	3
Du är med i en folkrörelse som bara blir större	5
Stora möjligheter finns i den växande matmarknaden	6
... och Sverige behöver en energikick	7
Du har Sveriges största småföretagarorganisation i ryggen	9
Grön omsorg i startskedet	9
Potatislagret som blev inredningsbutik	11
"Nytänk" i grisproduktionen	13
Upplevelser med jord och skog som bas	15
Utveckling blev avveckling	16
Från 55 till 140 kor	18
Du är med och påverkar – i Flen och i Bryssel	20
Lokalavdelningar larmade om telestolpar	20
Regionalt initiativ bakom unikt skogsprojekt	21
Nationell seger för äganderätten	22
Både bönder och Östersjön vinnare i EU-fråga	24
Vi är i förtroendebranschen	25
Stort förtroende för LRF hos journalisterna	25
Bonde och konsument fann varandra	25
"Heja Sveriges bönder"	26
Framtiden finns i skolan	27
Du tar väl del av dina förmåner?	28
Ökad kunskap	28
Medlemsrabatter	29
Trygghet	30
Service	31
Stark koncern	31
Medlemsavgifter och medlemsansökan	

Du är del av en spännande framtid

När ett hållbart samhälle utvecklas blir de gröna näringarna och landsbygdens miljö allt viktigare resurser. Det handlar om hållbarhet ur ett miljöperspektiv och det ska vara ekonomiskt hållbart för dig som medlem att leva och arbeta på landsbygden. LRF behövs som en sammanhållande, positiv, drivande och ansvarstagande kraft i samhället för att göra detta möjligt.

Följ med ut på landsbygden år 2020! Din kommun är fylld av livskvalitet och framtidstro. I din kommun finns många aktiva nätverk och ett näringsliv som till stor del baseras på de affärsmöjligheter som jorden, skogen, trädgården och landsbygdens miljö erbjuder. Allt fler väljer att bo på hel- eller deltid i din kommun. Fler – unga och äldre – har tid, råd och hälsa att dela sitt boende mellan stad och land och den tekniska utvecklingen har gjort det möjligt att ta jobbet eller skolarbetet med sig. De gröna näringarnas utveckling har medfört många nya jobb och lönsamma företag inom exempelvis produktion och förädling av livsmedelsråvaror, turism och entreprenad. Utbudet av närproducerad, god och hälsosam mat är stort och din kommun är självförsörjande på energi, som dessutom är förnybar.

LRF består av nästan 170 000 medlemmar, och växer.

Det här är bara några exempel på långsiktiga utvecklingsfrågor som LRF driver. Allt fler aktörer kommer till oss för att diskutera och hitta gemensamma lösningar på problem och skapa förändringar. Undersökningar visar att Sveriges konsumenter idag har stort förtroende för Sveriges bönder och är beredda att betala mer för svensk mat.

HÅLLBARHET OCH LÖNSAMHET. *Klimatsmarta affärsidéer* är en inspirationskrift och sex filmer med tips från tolv gårdar som har gjort lönsamma klimatåtgärder. I den kostnadsfria rådgivningssatsningen **Greppa Näringen** lär du dig hur du minskar utsläppen av klimatgaser och samtidigt tjänar ekonomiskt på det. **Miljöhusensyn** är ett egenkontrollverktyg som ger samlad information om lagstiftning inom områdena miljö, djurskydd och foder- och livsmedelssäkerhet. Läs mer på Medlemsnätet, www.lrf.se/medlem.

SATSNINGAR PÅ SÄKERHET. Säkert Bondförnuft är en kampanj för att minska olyckorna inom lantbruket med rådgivning genom handledning, kurser och individuella gårdsbesök. **Säker Skog** satsar på säkrare och lönsammare småskaligt skogsbruk med till exempel studiecirklar och utbildningar för motorsågskörkort. Dessutom finns **Säker Gård** och **Säker Hästverksamhet** som är särskilt framtagna för LRF-medlemmar. Läs mer på Medlemsnätet, www.lrf.se/medlem.

Dessutom finns det en marknad för förnybar energi som verkar oändlig. Det har LRFs styrelse tagit fasta på med sitt fortsatta visionsarbete. Det innefattar bland annat prioritering av en livsmedels- och en energistrategi som ytterligare steg på vägen mot de gröna näringarnas nyckelroll och tätposition vad gäller tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft.

Du är med i en folkrörelse som bara blir större

Till skillnad från många andra medlemsorganisationer växer LRF. I 13 år har vi stadigt blivit fler som är engagerade i utvecklingen av företagande inom jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö. Idag är vi nästan 170 000 medlemmar.

Folkrörelsen börjar nära dig, i någon av de 1 150 lokalavdelningarna som finns fördelade över hela Sverige. Lokalavdelningen ordnar utbildningar, föreläsningar och aktiviteter där du träffar andra företagare och kan skapa nätverk eller bara umgås.

Som förtroendevald finns det möjlighet för dig att påverka framtiden i din bygd, antingen i styrelsen för din lokalavdelning eller i en kommungrupp. I kommungruppen arbetar du för de gröna näringarna genom kontakter med politiker och tjänstemän i kommunen. Det kan till exempel handla om äganderätsfrågor, översiktsplaner, tillsynsfrågor,

lokal upphandling, vattenskydd och direktiv, säkerhetsfrågor eller företagsutveckling. Läs mer om hur vi tillsammans kan påverka på kommunal, regional och på riksnivå, och i EU, på sidan 20.

Stöd i arbetet som förtroendevald kan du få genom en mängd utbildningar. Läs mer om dem på Medlemsnätet, www.lrf.se/medlem.

Stora möjligheter finns i den växande matmarknaden

Trots att nästan 45 procent av maten som äts i Sverige är importerad och värdeminskningen inom svensk nötkötts-, gris- och mjölkproduktionen har varit 2,5 procent per år så växer den svenska matmarknaden värdemässigt med 2 procent per år. Livsmedelsexporten växer med hela 11 procent per år. Konsumenterna efterfrågar inte bara billig mat utan också mat med god kvalitet, från närområdet eller mat med särskilda värden. Den växande marknaden kan alltså skapa möjligheter för dig som har livsmedelsproduktion på din gård, och en målsättning är att fler ska jobba inom svenskt livsmedelsföretagande.

Att skapa en ökad tillväxt och lönsamhet – och att stärka den svenska bondens roll på marknaden – kommer att kräva ett stort engagemang från bönder, industri, politiker, konsumenter, handel och andra intressenter som måste vara delaktiga för att vi ska nå målen.

Livsmedelsstrategin kommer att inrikta sig på tre områden:

- 1. Ökad konkurrenskraft**
- 2. Värdebyggande**
- 3. Ökad export av svenska livsmedel**

Hållbarhetsaspekten är också en ledstjärna. Målet är att öka produktionsvärdet på gårdsnivå med 1 procent per år fram till år 2020.

... och Sverige behöver en energikick

Trots att Sverige redan idag har en mycket hög andel förnybar energi finns goda förutsättningar att öka energitnyttjandet från biomassa, vind, sol och vatten. Här finns affärsmöjligheter för jord- och skogsbruket. Intresset för förnybar energi är stort både bland LRFs medlemmar

I LRF finns cirka 8 500 förtroendevalda i 1 159 lokalavdelningar, 220 kommungrupper och 19 regionförbund. I dagsläget är vi nära 170 000 medlemmar och 30 organisationsmedlemmar, de ekonomiska föreningarna.

DU ÄR MED OCH STÖDER UTVECKLINGSLÄNDERNAS BÖNDER.

Tre av fyra av världens fattigaste bor på landsbygden, och de flesta av världens hungrande lever själva av jordbruk. Stöd till utvecklingsländernas bönder är effektiv fattigdomsbekämpning.

LRF var med och grundade biståndsorganisationen **Kooperation Utan Gränser** i slutet av 1950-talet – idag når hjälpen hundratusentals kollegor världen över. Som medlem får du information om arbetet genom Kooperation Utan Gränser och regionförbundens internationella kontaktpersoner. Då och då bjuds några av de bönder vi stöder till Sverige, för att svenska bönder ska få utbyta erfarenheter med jordbrukare från hela världen.

och på marknaden. Många företagare inom till exempel trädgårdsbranschen är stora energiköpare, och höjer värdet på sina produkter genom att köpa förnybar energi eller använda andra smarta energilösningar. Du som idag arbetar med andra näringsgrenar har kanske en gård med stor potential när det gäller förnybar energi, både som affärsmöjlighet och som en effektivisering av din egen energiförbrukning.

Marknaderna för förnybar energi är nya och snabba och just nu arbetar LRF med analyser och undersökningar för att få en samlad bild av området och staka ut en hållbar och lönsam strategi för framtiden.

VI STÄLLER UPP FÖR VARANDRA. Jord- och skogsbruket är en olycksdrabbad bransch och arbetet som lantbrukare kan vara ensamt. **LRFs omsorgsgrupper** är en vän i nöden och finns som samtalspartner i en krissituation. Det är erfarna bondekollegor som lyssnar och som kan lotsa vidare till professionell hjälp inom exempelvis juridik och ekonomi. Kontaktuppgifter får du på Medlemsnätet, www.lrf.se/medlem, eller genom att ringa till ditt regionkontor, 0771-573 573.

Du har Sveriges största småföretagar- organisation i ryggen

Möt Emma, Stefan och Pia som efter en period av funderande startade nya företag. Läs om Per, grisbonden som tänkte om och utvecklade. Och om Maria och Paul, som driver både lantbruk och en framgångsrik turismverksamhet. Om Lennart, som tog steget och utvecklade, och om Martin och Emma som byggde ut. Hur ser ditt företagande ut? Som medlem i LRF kan du hitta stöd och rådgivning i såväl med- som motvind.

Grön omsorg i startskedet

Emma bygger upp ett företag inom Grön omsorg hemma på gården i Östbacken. Hon har precis skrivit sitt första avtal med kommunen, som innebär att hon tar emot barn med behov av individuell studiegång två dagar i veckan.

Med en utbildning som hälsopedagog i bagaget bar det av med hela familjen till den nyinköpta gården. ”Drömmen är att jag ska kunna arbeta 100 procent. Men just nu har jag ett halvtidsjobb på dagis vid sidan av”, säger Emma, och påpekar att det tar tid att bygga upp en stadig försörjning. I Sverige börjar begreppet Grön omsorg synas mer, och

Emma satsar på Grön omsorg.

några kommuner lägger ut delar av sin verksamhet för bland annat personer med funktionsnedsättning på entreprenad hos gårdar i lantlig miljö. Hur reagerar de potentiella uppköparna på Emmas erbjudande? ”Många tycker att det låter jättebra, men det ska finnas pengar och till slut handlar det om att betala för livskvalitet för en liten grupp människor.” Emma ser positivt på framtiden, trots att den första tiden har varit tuff. ”Mitt första avtal betyder mycket för mig och ger ork och energi för fortsatt arbete.”

Under uppbyggnadsskedet har Emma haft stor nytta av den coaching hon fått på utbildningen Grön omsorg som ges i LRFs regi. ”Det är värdefullt att kunna bolla idéer med någon som vet vad det handlar om”, säger hon. ”Just

REGIONALA FÖRETAGARCOACHER. På varje regionkontor finns en **företagarcoach** som har i uppdrag att stötta dig som vill utveckla ditt företag. Det kan handla om att träffa nya affärskontakter, få tips om bra kurser eller rådgivning, eller hitta nätverk. Ring ditt regionkontor, 0771-573 573, och fråga efter en regional företagargoach.

nu funderar vi på möjligheten att kombinera området Grön omsorg med korttidsboende. Det finns helt klart en marknad. Familjer eller andra grupper som är intresserade av att hyra stuga och häst och njuta av naturen, djuren och den vackra miljön på och runt gården.”

Potatislagret som blev inredningsbutik

Pia och Stefan kände ett behov av att förändra sina liv och ville gärna hitta en gård på Gotland. Letandet tog flera år innan de ”hittade hem” på Gane gård.

”Egentligen är väl gården med sina 700 hektar lite för stor för oss”, säger Stefan, ”men vi blev så förälskade i platsen och lyckades köpa gården. Vi köpte även maskiner och 80 tackor.”

För Stefan, som tidigare arbetade som mäklare, och Pia, som drivit både inrednings- och klädbutiker, har det nya livet verkligen inneburit en förändring.

”Vi visste ju att lönsamheten inom lantbruket är dålig och förstod att vi måste hitta en verksamhet som innehöll någon slags vidareförädling”, säger Stefan. ”Vi har båda varit egenföretagare och vet att det är slitsamt. Men vi har åtminstone tjänat pengar. Lönsamheten är verkligen någonting för LRF att fortsätta arbeta med och gärna med ännu tuffare tag.”

När Pia och Stefan diskuterat olika möjligheter tog de kontakt med LRF Konsult och bitarna föll på plats.

KOMPETENSUTVECKLING. För dig som är intresserad av att utvecklas som företagare på landsbygden finns ett stort utbud av utbildningar. Hör av dig till regionkontoret så får du reda på vad som erbjuds nära dig. Du når alla LRFs regioner via 0771-573 573.

Pia och Stefan började ett nytt företagande på landet.

”De tyckte att vi skulle öppna en butik, eftersom vi har lång erfarenhet av detta”, berättar Stefan. ”Jag har arbetat med inredning tidigare så det kändes naturligt att det skulle bli en inredningsbutik”, säger Pia. Ett gammalt potatislager byggdes om till butikslokal och i juli 2010 slogs portarna upp. Naturligtvis skulle man sälja gårdens egna fårskinn i butiken.

Och satsningen verkar fungera. Stefan är tillsammans med en halvtidsanställd fullt sysselsatt med sina lamm och har gått över till KRAV och dessutom hunnit med att gå olika kurser. Pia funderar på att komplettera med kafé och kanske öppna en visningsträdgård. ”Just nu känns det härligt. Att få vistas i den här underbara miljön och slippa åka till ett kontor”, avslutar Stefan.

”Nytänk” i grisproduktionen

När Per och hans bror Leif tog över gården såg det mörkt ut för den storskaliga grisproduktionen. Föräldrarna som sålde till ett stort slakteri hade under de senaste åren haft problem med att få verksamheten att gå runt. Så det var inte konstigt att de var tveksamma när Per och Leif valde att fortsätta. Bröderna tänkte till och beslöt att avveckla samarbetet med det stora slakteriet och istället satsa på den lokala marknaden. De inledde ett samarbete med ett gårdsslakteri i närheten. ”Det finns bara ett fåtal grisproducenter i Jämtland och vi kalkylerade med att vi lätt skulle kunna sälja 10–12 grisar i veckan”, berättar Per. En satsning som har gått väldigt bra. ”Vi blev aldrig drabbade av griskrisen. Vi hade redan börjat hälsa kunderna välkomna hit, så att de själva kan se hur grisarna har det. Det skapar förtroende”.

Just nu planerar de att gå samman med ett större antal lokala matproducenter för att starta saluhall, bland annat på nätet. Det började med ett möte på LRFs initiativ kring gris och lamm och nu har de och deras nya samarbetspartners bildat ekonomisk förening. ”Vi kommer även att jobba med ett butik-i-butik-koncept i redan existerande matbutiker”, berättar Per, som tror att intresset för lokalproducerat bara ökar bland konsumenterna.

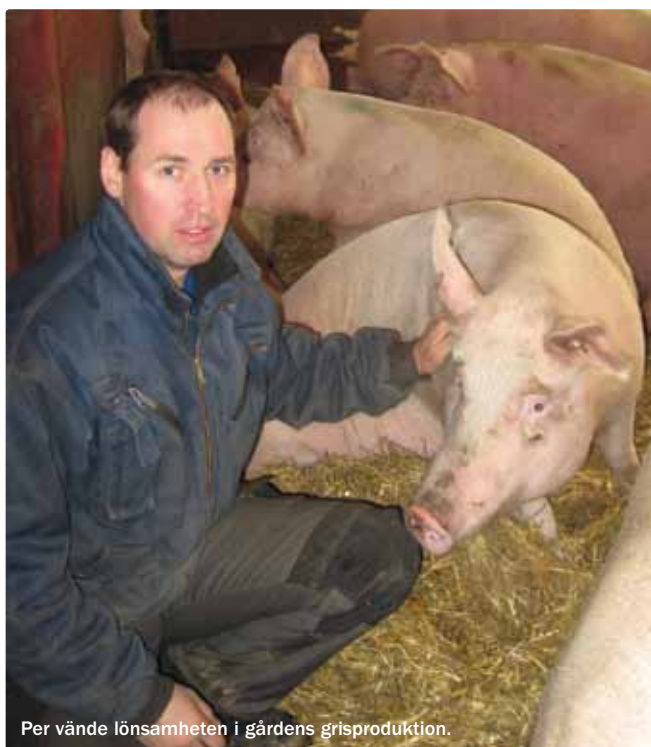
Vid sidan av grisproduktionen driver bröderna ett

VERKTYG FÖR GRISFÖRETAGARE. LRF var en av initiativtagarna till **Svenska Pig** som ska utveckla och stärka konkurrenskraften hos svensk grisproduktion. Personlig rådgivning, erfarenhetsutbyte och ett speciellt dataprogram är några av erbjudandena. Läs mer på www.svenskapig.se.

sågverk och hyvləri med kunder både i Sverige och i Norge. ”Affärsidén är enkel – vi gör det folk vill ha”, skrattar Per. Det handlar mest om olika former av vidareförädling mot byggföretag och grossister. Större delen av virket köps in via Norrskog, men det sker även en del avverkning av egen skog.

”Det rullar på i företagen just nu och jag trivs. Det känns också väldigt positivt att jag jobbar mer och mer direkt mot kunderna”, säger Per.

Per vände lönsamheten i gårdens grisproduktion.

Paul och Maria utvecklar upplevelser ur lantbruket och skogen.

Upplevelser med jord och skog som bas

Paul och Maria driver Røe gård. Basen är lantbruk och skog men gården är också ett populärt utflyktsmål i Bohuslän som bland annat erbjuder fika och mat, har en presentbutik i ett gammalt 1800-talsmagasin och även Bo på lantgård. Lantbruket omsätter än så länge mest, men turistmålet Røe Gård är ett framgångsrikt och viktigt komplement.

”Vi är bra på att ta vara på de resurser vi har”, säger Paul och syftar på de intressen som finns inom familjen. Maria jobbade tidigare bland annat som hushållslärare och har nu byggt upp turistverksamheten tillsammans med dottern, som utbildat sig i restaurangbranschen.

”Det började med eternellodling. Många hittade hit, och medan kvinnorna plockade blommor ville deras män gärna ha en kopp kaffe, så vi startade kafé”, berättar Maria. ”Det har verkligen gått över förväntan och långt över budget”, säger Maria.

”Det är intressant att få vara med om den här resan”, säger Paul, som också är förtroendevald och ordförande i LRF Väst. ”Man får lätt intrycket av att det är svårt att driva lantbruk, men jag är inte säker på att det är så mycket lättare i andra branscher. Inom turismbranschen gäller det till exempel att ständigt utveckla, annars blir vi ointressanta”. Maria konstaterar att en framgångsfaktor har varit att det funnits en extern styrelsemedlem i bolaget. ”Det har drivit företaget framåt”, menar hon. ”För oss är det viktigt att jobba med kvalitet hela vägen.”

Röe Gård har en lång historia som även är en viktig del av upplevelsen. Under sommaren har Paul röjt stigar i omgivningarna för gästerna och paret har inlett ett samarbete med Bohusläns museum för att kunna visa historiska föremål som har anknytning till gårdens historia.

”Men alla kanske inte vill bygga upp publika verksamheter och ha kontakt med kunderna”, menar Maria. ”Det får inte bli ett måste”, fortsätter hon. ”Jag tror att vi på landsbygden kan använda våra nätverk ännu bättre, så att var och en kan försörja sig på sitt sätt”. ”Ja, idag finns det goda möjligheter att bolla idéer och få stöd”, säger Paul. ”Inte minst genom LRF.”

Utveckling blev avveckling

Lennart i Vartofta utanför Falköping kämpade på med mjölkproduktion på gården och tog kontakt med LRF

Konsult för att försöka hitta ett alternativ. Drygt 60 år gammal och med en lätt oro inför det snåla beskedet i det orange kuvertet varje år ville Lennart försöka utveckla verksamheten på något sätt för att få upp lönsamheten.

”Det visade sig bli ett samtal om aveckling istället”, berättar han. Istället för om mjölkproduktion kom samtalet att handla om ett skogsområde på 24 hektar som Lennart och hans bror ägde tillsammans. ”Min kontakt på LRF Konsult visade på möjligheten att sälja av skogen, någonting som jag och min bror snuddat vid men skjutit på framtiden”. De båda bröderna funderade igenom förslaget och fattade beslut. Försäljningen av skogen fick de hjälp med av LRF Konsult. ”Skogen var välskött och attraktiv”, berättar Lennart. ”Så det var inga problem att sälja”.

De båda bröderna är nöjda med köpesumman och Lennart känner sig tryggare i sitt liv som mjölkbonde.

Lennart gjorde ett bra avslut på en av sina verksamheter.

DU HAR TILLGÅNG TILL RÅDGIVNING. LRF Konsult har specialistkompetens inom rådgivning för landsbygdsföretagare och skogsägare. Antingen det handlar om nyetablering, omställning av produktionen, arrenderådgivning eller skogsekonomisk rådgivning. LRF Konsult ordnar även träffar på olika teman, som exempelvis Gården byter ägare. Läs mer på www.konsult.lrf.se eller ring 0771-27 27 27.

Från 55 till 140 kor

När Martin tog över familjegården i Skärstad bestämde han och hans fru Emma sig för att investera i mjölkproduktionen.

”Det är många faktorer som spelar in när man fattar ett så här stort beslut”, konstaterar han. ”Vi vill båda kunna arbeta här hemma på gården och det kräver ökad lönsamhet. Dessutom passar det en småbarnsfamilj att ha mer flexibla arbetstider och inte vara bunden vid den dagliga mjölkningen”, berättar Martin.

När Martin och Emma funderat och räknat på utbyggnaden återstod frågan om finansiering. Det löste sig genom att paret kunde låna på gården. En rad gårdsbesök hos kollegor var även viktiga inspirations- och informationskällor i planeringsarbetet. ”Lantbrukare är öppna med information och hjälper varandra, det är oerhört positivt”, säger Martin.

Med ny ladugård och en investering i två mjölkrobotar kan Martin och Emma numera hålla sig med 140 årskor, istället för de tidigare 55. Gården består av åker, skog och bete. Men för att bli självförsörjande när det gäller foder skulle Martin och Emma behöva ännu större ytor än de 50 hektar de äger och de 25 som de arrenderar. ”Det här

Martin och Emma tror på framtiden.

med mark är alltid ett problem när man vill expandera”, konstaterar Martin som även går och funderar på att anställa. ”Om något år är det nog dags att söka en medarbetare till”.

TESTA NYA IDÉER I ETT PROJEKT Projekt är ett av de verktyg LRF erbjuder för att du tillsammans med andra ska kunna utveckla din verksamhet. Är ni en grupp LRF-medlemmar som har en gemensam idé kan ni få hjälp att starta **projekt** via LRF. Regionförbunden ordnar också många aktiviteter via projekt som du kan delta i om du vill utveckla dig själv och ditt företag. Vill du veta mer om projekt kan du vända dig till företagarcoachen i din region, 0771-573 573.

Du är med och påverkar – i Flen och i Bryssel

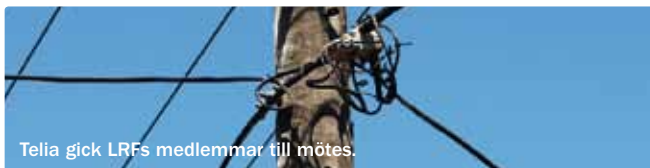
En viktig uppgift för LRF är att verka för så goda politiska villkor som möjligt för dig som medlem och för de gröna näringarnas konkurrenskraft. Genom förtroendevalda och tjänstemän, kompetens och kontaktnät lyfter LRF fram de gröna näringarna och påverkar beslutsfattare på olika nivåer: kommunalt, regionalt, nationellt och på EU-nivå. Här kommer några exempel på hur en medlemsorganisation med nästan 170 000 medlemmar får saker att hända.

Lokalavdelningar larmade om telestolpar

Telia planerar att plocka ner stora delar av sitt fasta telenät på landsbygden, totalt ska en miljon stolpar bort under en femårsperiod och hushållen ska erbjudas telefoni via mobilnätet istället. Telia påbörjade nedmonteringen i tre pilotkommuner – Årjäng, Flen och Vetlanda.

LRF fick direkt signaler om vad som var på gång eftersom lokalavdelningarna i dessa kommuner motionerade till regionförbundsstämman. Motionerna gick därefter vidare till riksförbundsstämman. I stort handlade motionerna om att LRF skulle verka för bra funktion och oförändrat pris med den nya tekniken.

Inledningsvis var erbjudandet att de boende skulle

köpa en bordstelefon med mobilantenn, och riktantenn på taket om täckningen var för dålig. Problemet var att det inte gick att koppla larm, fax eller fler telefoner till denna bordstelefon.

LRFs medlemmar kunde inte acceptera förändringarna och kritiken blev mycket stark på lokal nivå. Detta följdes upp av regionala och centrala möten med Telia. Under hösten 2010 meddelade Telia att man nu avslutat piloterna och tagit till sig av kritiken.

I det nya förslaget för privataabonnemang ingår istället för bordstelefonen en "adapter" dit husets vanliga telefoner, fax och larm kan kopplas. Det vanliga numret finns kvar, riktantenn installeras där mobiltäckningen är dålig och kostnaden blir exakt densamma som tidigare, det vill säga 145 kronor i månaden. LRF arbetar vidare för att samma erbjudande även ska gälla företagsabonnemang.

Regionalt initiativ bakom unikt skogsprojekt

När LRF Västerbotten bjöd in länets riksdagsledamöter och Norra Skogsägarna till ett möte kring frivilliga avsättningar av skog för naturvård, var det början på en process som nu har lett fram till ett unikt projekt. Projektet Komet ska locka markägare att skydda skog på frivillig basis. Projektet är ett samarbete mellan Skogsstyrelsen, länsstyrelserna och Naturvårdsverket och drivs på försök i fem områden i Sverige.

Idén är att markägaren ska bli en mer aktiv part i arbetet med att skydda värdefull natur. Myndigheterna sköter den formella processen med skydd och ersättningar. Markägaren ska ha ett avgörande inflytande över vad som ska skyddas. Politikerna har insett att en väg som bara innebär tvång och konflikter om naturvård gör arbetet trögt, dyrt och långsamt. Nu vill man se markägarna inte som en broms utan som en möjlighet.

Om man tror att man har en värdefull naturtyp som beskrivs i Kometprogrammet kan man lämna en intresseanmälan till Skogsstyrelsen eller länsstyrelsen. Myndigheten tar sedan kontakt med markägaren. Slutmålet kan bli frivillig avsättning, frivilligt naturvårdsavtal, biotopskyddsområde eller naturreservat. Alltså större valfrihet för markägaren på lång sikt.

Nationell seger för äganderätten

Det har blivit dyrare att ta mark från Sveriges bönder. I somras gick riksdagen på LRFs linje och beslöt om högre ersättning vid expropriation. Detta beslut gäller från och med den 1 augusti 2010 och betyder att markägare som

tingas avstå hela eller delar av sin fastighet får högre ersättning. Höjningarna innebär att ett schablonpåslag på expropriationsersättningen ska göras med 25 procent av fastighetens marknadsvärde eller marknadsvärdeminskning. Eftersom den årliga ersättningsutgiften för markinträng i Sverige uppgår till drygt 1,5 miljarder kronor innebär schablonpåslaget en förmögenhetsöverföring på nästan 400 miljoner kronor per år till markägare som drabbas av expropriation. Beslutet medför även att man i framtiden ska kunna få ersättning för så kallade förväntningsvärden, det vill säga markägaren blir berättigad till det värde som marken har för det den ska användas till vid en expropriation, till exempel i en kommunal översiktsplan. Det är heller inte längre möjligt att göra något så kallat toleransavdrag från expropriationsersättningen, eller från skadestånd enligt miljöbalken för miljöskada. Markägaren har alltså numera rätt till ersättning från första kronan.

Både bönder och Östersjön vinnare i EU-fråga

Helsingforskommissionens åtgärdsprogram för att återställa Östersjöns miljö krävde att länderna runt Östersjön skulle redovisa nationella åtgärdsprogram för att minska växtnäringsstillförseln och övergödningen i maj 2010. Många på miljösidan krävde svensk lagstiftning som främsta styrmedel för att säkerställa detta.

LRF har sedan många år jobbat med och deltagit i utvecklandet av Greppa näringen, lantbruksnäringens kompetenshøjande rådgivningsprogram inom effektiviserat växtnäringsnyttjande.

Programmet har resulterat i minskat läckage och sparade kronor hos medlemmarna. Greppa näringen

bygger på frivillighet, kunskap och att den enskilda lantbrukaren har nyckeln till flexibla och kostnadseffektiva sätt att minska läckage och kostnader på gården. Inspirerad av dessa erfarenheter och i samarbete med fyra andra bondeorganisationer runt Östersjön, drev därför LRF på för att få EUs statschefer att inkludera ett ambitiöst flaggskeppsprojekt, Baltic Deal, inom ramen för EUs Östersjöstrategi. Projektets syfte är att stärka och vidareutveckla miljörådgivning med fokus på växtnäring inom lantbruket runt hela Östersjön. Projektet utgör nu en viktig komponent i strategin att minska övergödning av Östersjön.

Dessa tankar fick starkt stöd av den svenska regeringen, som nu har föreslagit att de beting för minskat läckage av växtnäring som ålades den svenska lantbrukssektorn ska ske genom frivilliga åtgärder.

Vi är i förtroendebranschen

Stort förtroende för LRF hos journalisterna

LRFs budskap nådde fler än någonsin under 2009 och i en undersökning bland Sveriges journalister utnämndes LRF till Årets raket efter att ha klättrat från 59e till nionde plats. 2010 års undersökning visar att vi behåller den goda placeringen. I undersökningen rangordnar den svenska journalistkåren 283 företag och organisationer utifrån deras externa kommunikation.

Bonde och konsument fann varandra

Hur ska du som bonde veta vad svenska konsumenter tycker? Och hur ska konsumenterna veta vad bönderna vill och kan? Jo, man träffas! Under projektnamnet Dialogen har LRFs medlemmar och svenska konsumenter fått mötas och diskutera framtidsfrågor kring maten, klimatet, jorden, skogen och djuren. Möten som blivit oerhört uppskattade av alla som deltagit.

De i särklass vanligaste frågorna från konsumenterna under Dialogen har varit: Vad är det för skillnad på ekologisk och konventionell odling? Varför är ekologiska produkter dyrare? Och kan man lita på matmärkningarna? Det är tydligt att konsumenterna vill veta varifrån maten kommer, så nära gårdsnivå som det bara går.

I **Dialogenprojektet** som tog form 2008 har LRF genomfört 44 dialoger, där drygt 800 LRF-medlemmar har samtalat med 1 300 intresserade konsumenter. Den publicitet LRF har fått i detta sammanhang motsvarar annonseringskostnader på drygt 12 miljoner.

Dialogen har varit en succé på många sätt, bönder och konsumenter har kommit närmare varandra i intressanta och lärorika samtal och satsningen har väckt intresse i media. Gårdsbesöken på de orter där Dialogen har hållits har ökat, restauranger har bytt leverantörer och ordnat after work med svenskt och närodlat, upphandling av skolmat har diskuterats.

”Heja Sveriges bönder”

LRFs frågor om klimatet och maten debatterades flitigt i media under våren och sommaren 2010, då LRF lanserade bildprojektet Hunger tillsammans med fotografen Jens Assur. Hunger bestod bland annat av fem fotoböcker och en stor utställning på Kulturhuset i Stockholm. Syftet var att väcka debatt och bidra till att de stora och livsavgörande frågorna hamnar högst upp på dagordningen hos politiker och beslutsfattare.

Över 60 000 besökare på LRFs och Assurs utställning.

LRF ville få igång diskussionen om böndernas betydelse för det långsiktigt hållbara samhället, i Sverige och i världen. Vi ville öka kunskapen om de gröna näringarnas betydelse utifrån olika perspektiv genom att ta upp frågor som berör oss alla, och där alla kan vara med och påverka genom sina val och sitt agerande.

Hunger skapade stort genomslag i media och fick journalister, politiker och opinionsbildare att diskutera maten och klimatet. Bara utställningen sågs av över 60 000 personer. I utställningens gästbok hamlade uppskattningen och engagemanget, bland annat skriver en av besökarna "Heja Sveriges bönder!".

Framtiden finns i skolan

LRFs Barn- och ungdomskommunikation bygger värden för Sveriges bönder hos morgondagens beslutsfattare och konsumenter. Och visar på jobbmöjligheterna i de gröna näringarna. LRF tar fram studiematerial för lärare och elever på olika stadier och varje år ordnas gårdsbesök och andra aktiviteter om jord och skog.

Levande läromedel på en av LRFs besöksgårdar.

Du tar väl del av dina förmåner?

Medlemskapet i LRF innebär att du får en rad erbjudanden och förmåner direkt från första dagen i form av ökad kunskap, trygghet, service och rabatter på produkter och tjänster. Här har vi samlat något av allt det som ingår i medlemskapet.

Medlemsnätet, www.lrf.se/medlem

På Medlemsnätet hittar du information om aktuella frågor som rör LRF, nyheter om de gröna näringarna och information om dina medlemsförmåner. Här finns även material och verktyg för dig som är företagare. Det mesta på Medlemsnätet är öppet för alla, men viss information kräver att du loggar in. Första gången du loggar in behöver du ditt medlemsnummer som du hittar på ditt medlemskort. Kontakta LRFs Medlemsservice på telefon 020-44 44 33 om du behöver hjälp.

Informationsmaterial som "Vindkraftens affärshemligheter" för dig som vill satsa på förnybar energi. Eller broschyren "De gröna näringarnas affärer på gårdsnivå" som är en sammanställning av alla näringsverksamheter som förekommer på gårdarna runt om i landet och visar var tillväxtpotentialerna finns.

Avtal, villkor och kalkyler är verktyg som finns på Medlems-

nätet. En entreprenadföretagare kan till exempel ladda ned information om grundläggande entreprenadjuridik, standardavtal och hantverksformulär. Och för hästföretagare finns en mängd olika kalkyler.

Äganderätt, markinrång och infrastruktur. På Medlemsnätet hittar du information om aktuella frågor och om vilken hjälp du kan få.

Tidningen Land med Lantbruk och Skogsland (förmånsvärde 1 599 kronor per år)

Tidningarna ingår i ditt medlemskap och kommer ut varje vecka. Här kan du läsa om nyheter och trender inom de gröna näringarna. I Land Lantbruk hittar du också aktuell information från LRF.

LRF och LRF Samköp erbjuder dig medlemsrabatter hos ett antal utvalda leverantörer. Det handlar om produkter och tjänster för både familj och företag. För att kunna använda vissa avtal måste du vara företagare/näringsidkare, men många av medlemsrabbatterna gäller även dig som personmedlem.

Bilar

Gör en bättre bilaffär! Använd de avtal som finns med ett 20-tal billeverantörer, bland annat Volvo, Volkswagen, Audi, Toyota, Nissan, Peugeot, Mercedes, Skoda och Mitsubishi.

Energi och drivmedel

Använd rabatterna på el från Telge Energi, eldningsolja från Preem, tanka bensin och diesel med Agrolkortet.

Maskiner och verktyg

Handla eller hyr produkter till gården, verksamheten eller företaget med rabatt genom LRF Samköps avtal hos Ahlsell, Ramirent och Cramo.

Möbler och inredning

IKEA ger dig som företagare rabatt på alla inköp. Du får också bättre pris vid köp av möbler för kontor, utomhusmiljö eller lagerinredning hos Gerdmans Inredningar.

Ännu fler medlemsrabatter

På Medlemsnätet hittar du information om ytterligare avtal som du får tillgång till genom ditt medlemskap i LRF: exempelvis rabatt på böcker hos Bokus, hemelektronik hos Siba, telefoni från Telia och The Phonehouse, säkerhetsprodukter från Trygga Hem, kassasystem från Quadriga, väderprognoser från SMHI och verktyg för släktforskning via Genline.

Aktuell information om alla rabatter och avtal hittar du på Medlemsnätet, www.lrf.se/medlem. Du kan också ringa Medlemsservice på 020-44 44 33.

Se till att du är rätt försäkrad

LRF samarbetar med Länsförsäkringar för att kunna erbjuda prisvärda produkter speciellt utvecklade för de särskilda förutsättningarna inom de gröna näringarna. I medlemskapet ingår två medlemsförsäkringar, en basolycksfalls- och en baslivförsäkring, och försäkringsrådgivning för dig, din familj och ditt företag.

Basolycksfall är en olycksfallsförsäkring som börjar gälla dagen efter du betalat in medlemsavgiften (om du blir medlem innan du fyllt 70 år).

Basliv är en livförsäkring som börjar gälla när du varit medlem i fem år (om du blir medlem innan du fyllt 70 år).

Försäkringspaket för nya medlemmar

Som ny medlem får du ett erbjudande om försäkringsrådgivning med behovsanalys och ett tre månaders premiefritt försäkringspaket. Försäkringspaketet innehåller en olycksfallsförsäkring för dig och en för medhjälpare. Beroende på ålder

och om du äger eller brukar en lantbruks- eller skogsfastighet får du dessutom möjlighet att premiefritt under tre månader teckna en livförsäkring och en sjukvårdsförsäkring.

Välkommen till LRFs Medlemsservice

Du kan alltid ringa eller mejla LRFs Medlemsservice med frågor om ditt medlemskap, om förmåner och rabatter, beställning av blanketter och informationsmaterial. Vi lotsar dig också vidare så att du kan få hjälp i ett specifikt ärende.

Vi som svarar i telefon är: Agneta Wallentinsson, Lena Ring-Sjöbom, Anna Möllberg, Birgitta Wallgren och Camilla Ögren.

Våra öppettider: Vardag kl. 08.00–16.00.

Dag före röd dag kl. 08.00–12.00.

Telefon: 020-44 44 33. Fax: 054-15 19 28.

E-post: medlemsservice@lrf.se.

LRFs dotterbolag bidrar till att förverkliga visionen om de gröna näringarnas tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft. De spelar även en viktig roll i att erbjuda varor och tjänster till LRFs medlemmar.

LRF Konsult

Sveriges största rådgivnings- och redovisningsföretag med unik kompetens när det gäller lantbruksfrågor, skogsägande, utveckling av familjeföretag, generationsskifte, arrende-

och intrångsfrågor, fastighetsförmedling och juridisk rådgivning. Telefon: 0771-27 27 27. E-post: info@konsult.lrf.se.
www.konsult.lrf.se

LRF Media

Sveriges tredje största tidskriftsförlag som ger ut tidningen Land samt ett 30-tal andra tidningar och magasin i Sverige och utomlands. På www.mediahyllan.se hittar du alla titlar och ett brett utbud av böcker och DVDer. Telefon: 08-588 366 00. E-post: lrfmedia@lrfmedia.lrf.se
www.lrfmedia.lrf.se

LRF Samköp

Erbjuder attraktiva rabatter hos utvalda leverantörer genom att tillvarata den samlade inköpsvolymen hos LRFs medlemmar. Telefon: 08-787 59 00. E-post: info@samkop.lrf.se.
www.samkop.lrf.se

LRF Försäkring

Har till uppgift att bevaka och utveckla medlemsnyttan inom försäkringsområdet. Ring Medlemsservice om dina försäkringsfrågor. Telefon: 020-44 44 33. www.lrfforsakring.se

Sigill Kvalitetssystem

Erbjuder certifiering av produktionen för matproducenter och blom odlare. Står bakom kontrollmärkningen Svenskt Sigill som känns igen av drygt 80 procent av Sveriges konsumenter. Telefon: 08-787 59 50. E-post: info@svensksigill.se. www.svensksigill.se

Sånga-Säby

En klimatneutral och Svanenmärkt hotell- och konferensanläggning på Ekerö utanför Stockholm som är en attraktiv mötesplats och ett skyltfönster för Sveriges bönder. Telefon: 08-560 480 00. E-post: info@sanga-saby.se. www.sangasaby.se

LANTBRUKSMEDLEM

Äger eller brukar mer än 5 hektar åker eller mer än 25 hektar skog.

Ideell medlemsavgift	250 kr
Fast serviceavgift	1 210 kr, plus moms

Serviceavgift areal:

Åker 1–600 hektar	12:00 kr per hektar, plus moms
Skog 1–800 hektar	3:50 kr per hektar, plus moms

För skog i Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland, Dalarna, Gävleborg samt Värmlands län 2:00 kr per hektar, plus moms

Fjällnära skog: 0 kr

Årsavgiften är maximerad till 5 000 kr plus moms. Både den fasta och den rörliga serviceavgiften är avdragsgill.

LANDSBYGDSMEDLEM

Äger eller brukar upp till 5 hektar åker och upp till 25 hektar skog.

Ideell medlemsavgift	250 kr
Fast serviceavgift	880 kr, plus moms

PERSONMEDLEM

Varken äger eller brukar jord eller skog.

Ideell medlemsavgift	250 kr
Fast serviceavgift	695 kr

UNDER 25 ÅR ELLER STUDERANDE

(ej i kombination med familjemedlem)

Ideell medlemsavgift	250 kr
Fast serviceavgift	100 kr

FAMILJEMEDLEM

Som familjemedlem räknas till exempel make, maka, sambo, syskon, barn, förälder, kompanjon eller anställd till lantbruksmedlem, landsbygdsmedlem eller personmedlem. Familjemedlemmar har tillgång till de flesta medlemsförmåner, dock inte tidningen Land med Land Lantbruk och Land Skogsland.

Ideell medlemsavgift 250 kr

För mer information om medlemsavgifterna i LRF och GRO ring Medlemsservice, 020-44 44 33.

Medlemskapet som betalar sig direkt

- Diesel 50 öre rabatt per liter.
Tankar du 2 500 liter per år sparar du: 1 250 kr
- Kostnadsfri basliv- och basolycksfallsförsäkring, du sparar per år: 500 kr
- Kostnadsfri prenumeration på tidningen Land, inklusive Lantbruk och Skogsland, du sparar: 1 599 kr

Du sparar 3 349 kr

Medlemsansökan

och anmälan om ändrade uppgifter

Fyll i den här talongen och skicka den till LRF om

- du vill bli medlem
- du är medlem och vill ansöka om medlemskap för fler på samma adress
- du är medlem och vill ändra eller lägga till några uppgifter

Personuppgifter

Namn	Personnummer
------	--------------

Bostadsadress	Postnummer	Postadress
---------------	------------	------------

E-postadress	Telefon dagtid (inkl riktnummer)
--------------	-------------------------------------

Är någon annan* på din adress redan medlem – ange namn och medlemsnummer

Studera t.o.m. (år/mån)

Uppgifter om eventuell areal

Brukad areal: åker _____ ha, skog _____ ha.

Nedanstående personer** ansöker också om medlemskap i LRF

Namn	Personnummer
------	--------------

Namn	Personnummer
------	--------------

Namnteckning	Datum
--------------	-------

* När någon annan; make, maka, sambo, syskon, barn, förälder, kompanjon eller anställd på din adress redan är medlem.

** Se vad det innebär att vara Familjemedlem på föregående sida.

tejpa här

vik här

Frankeras ej
LRF
betalar portot

Lantbrukarnas Riksförbund
Medlemsservice

Svarspost 650 006 800
658 00 Karlstad

tejpa här

LRF driver landsbygdens och de gröna näringarnas viktigaste framtidsfrågor. För att skapa tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft.

Tillsammans medverkar vi i LRF till utvecklingen av företag och företagare som arbetar med jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö som bas.

Lantbrukarnas Riksförbund

105 33 Stockholm • 0771-573 573 • www.lrf.se